

Motion till riksdagen

1989/90:Sf347

av Lars Werner m.fl. (vpk)

Ersättning för psykologisk utredning och behandling

Genom 1990 års Dagmar-avtal mellan staten och Landstingsförbundet har vissa bättre förutsättningar skapats under år 1990 för enskilda att erhålla psykoterapi och psykoanalys. Detta har uppnåtts genom att landstingen fått resurser att i begränsad utsträckning teckna avtal om behandling hos privata vårdgivare. På så sätt har den långdragna frågan om ersättning för psykologbehandling och psykoterapi tagit ett steg framåt.

Socialstyrelsen har utifrån sin uppgift att godkänna träffade avtal om psykoterapi i sina rekommendationer till Landstingsförbundet valt att med de resurser som står till buds för år 1990 prioritera behandling hos specialistkompetenta psykoterapeuter.

I sin information till landstingen har Landstingsförbundet inkluderat psykoanalytiker som vårdgivarkategori.

Genom inriktningen av psykoterapi och psykoanalys på specialistnivå har man möjliggjort för enskilda att i viss utsträckning kunna få denna både tidsmässigt och ekonomiskt resurskrävande behandling. Resurserna är dock otillräckliga även med socialstyrelsens insnävring av Dagmaröverenskomsten.

Psykologisk behandling inbegriper mycket mer än psykoterapi. Detta innebär att många typer av behandling med nuvarande inskränkning i tillämpningen, endast i undantagsfall kommer ifråga, vilket innebär att flera mindre kostnadskrävande behandlingsalternativ inte tillämpas.

I legitimerade psykologers kompetens ingår att bedriva psykologisk behandling. Sådan inkluderar olika metoder, t.ex. rådgivning, krisintervention, funktionsträning, desensibilisering, stödbehandling, par- och familjebehandling, relationsbearbetning, gruppbehandling, självförtroendeträning samt psykoterapi på icke-specialistnivå. Vidare ingår att vid somatiska och psykosomatiska besvär samt vid stark smärtupplevelse bidra med psykologiska behandlingsinsatser. Inom områdena hälsopsykologi och neuropsykologi har psykologiska behandlingsmetoder utvecklats.

Allt fler personer överlever svåra trafikolyckor men med stora funktionsnedsättningar, vilket orsakar problem med att leva ett fullvärdigt liv. Utifrån funktionsanalys och med hjälp av t.ex. kognitiv träning kan större insatser göras av legitimerade psykologer för rehabilitering av skallskador som uppkommit i detta sammanhang eller som arbetsskador.

Före en psykologisk behandling utförs en kvalificerad psykodiagnostisk

bedömning för att kartlägga intellektuella, emotionella, sociala och beteendemässiga handikapp och tillgångar och deras relation till klientens nuvarande och tidigare livssituation.

Mot. 1989/90
Sf347

Till den kvalificerade psykodiagnostiken hör att kunna välja behandlingsalternativ – men också att kunna avråda från en behandling. Genom att träffa rätt val av behandlingsmetod bidrar den legitimerade psykologen till att den enskilde får rätt behandling samtidigt som det blir samhällsekonomiskt effektivt.

De psykiska problemen åsamkar samhället mycket stora kostnader både direkt och indirekt. En hel del av dessa kostnader skulle kunna reduceras om adekvat behandling sattes in på ett tidigt stadium. Det är givetvis nödvändigt att satsa på behandling på specialistnivå, såsom psykoterapi och psykoanalys men inte tillfyllest att enbart satsa på detta. Det är också av största vikt att även psykologisk behandling hos legitimerad psykolog ersätts via försäkringskassan på samma sätt som gäller för behandling av somatiska sjukdomar.

Riksdagen beslutade i föl om att öronmärkta pengar skall gå till sjukvårdshuvudmän som i vårdavtal knyter privata legitimerade psykoterapeuter till sin behandlingsresurs. Vpk anser att detta är ett första steg att förbättra den psykiatriska vården och föreslår att ytterligare medel tillförs detta område.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

[att riksdagen till anslaget E 16, Bidrag till allmän sjukvård m.m. för budgetåret 1990/91 anslår 10 000 000 kr. utöver vad regeringen anslagit till psykoterapeutisk verksamhet eller således 29 000 000 kr.,¹]

att riksdagen hos regeringen begär förslag till hur annan behandling än psykoterapi av legitimerade psykologer utanför den offentliga vården skall berättiga till ersättning från försäkringskassan.

Stockholm den 22 januari 1990

Lars Werner (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Gudrun Schyman (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

¹ 1989/90:So293